

Skiljesklausul i avtal – vad innebär det?

Inget avtal mellan parterna om skiljesklausul finns

Finns ingen överenskommelse mellan parterna i ett avtal hur en eventuell framtida tvist skall lösas gäller att tvisten prövas av allmän domstol (tingsrätt, hovrätt och Högsta domstolen).

Processen i domstolen styrs av rättegångsbalkens regler och kostnaden för domstolens verksamhet bekostas av allmänna medel.

Vad gäller rättegångskostnaderna i allmän domstol tillämpas oftast rättegångsbalkens huvudregel innebärande att den part som förlorar tvisten får ersätta motpartens rättegångskostnader som exempelvis ansökningsavgifter, ombudskostnader och kostnader för bevisning. Därutöver får den förlorade parten också stå för sina egna rättegångskostnader. Viss ersättning för rättegångskostnader kan erhållas om det finns en rättsskyddsförsäkring.

Domen kan överklagas.

Avtal om skiljeklausul mellan parterna föreligger

Om parterna i ett avtal har träffat avtal om att en eventuell framtida tvist ska lösas genom skiljeförfarande blir situationen helt annorlunda.

I den situationen innebär det till att börja med att allmän domstol är förhindrad att befatta sig med tvisten. En skiljeklausul är ett sk rättegångshinder, så skulle man ångra sig att man avtalade om skiljeklausul och vill få tvisten prövad av allmän domstol i stället så går det inte om man inte kommer överens med motparten om det.

Vad för slags avtal om skiljeklausul man träffar har också betydelse för hur stora kostnaderna blir.

I första hand bör man se till att skiljeklausulen omfattar vilket lands lag som skall tillämpas, var skiljeförfarandet skall äga rum och på vilket språk skiljeförfarandet skall föras. Detta för att slippa börja inleda skiljeförfarandet med att tvista angående dessa frågor som fördröjer processen.

Vad man också ska vara medveten om är att kostnaden för skiljeförfarandet, dvs arvudet till skiljemännen och övriga kostnader som är förenade med skiljeförfarandet bekostas av den förlorade parten. Det går att avtala om att denna kostnad skall bäras av endera parten oavsett utgång. Har man inte en sådan klausul kan skiljeförfarande bli väldigt dyrt för den part som förlorar, dels får man stå för både sina egna som motpartens rättegångskostnader OCH därutöver kostnaderna för själva skiljeförfarandet.

Man kan och bör också avtala om hur många skiljemän som ska pröva tvisten. Med endast en skiljeman blir kostnaderna för skiljeförfarandet betydligt lägre.

Av skiljeklausulen bör därutöver framgå vilka regler för själva skiljeförfarandet som skall tillämpas rörande tvisten exempelvis om det är Lag om skiljeförfarande eller ett skiljedomsinstituts regler som skall gälla. Kostnaderna för skiljeförfarandet varierar beroende vilka regler för skiljeförfarande parterna väljer. Avtalar man om att det är lagen om skiljeförfarande som skall tillämpas är arvudet för skiljemännen i princip rörligt, tillämpas i stället ett skiljedomsinstituts regler finns bestämmelser om skiljemännens arvode redan fastställt genom ett kostnadsreglemente.

En skiljedom kan inte överklagas.